

PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
W KATOWICACH

40-024 Katowice, ul. Powstańców 41a
Tel./Fax (0-32) 256-46-96, Tel/Fax (0-32) 255-26-47, Tel. /Fax (0-32) 255-44-04
E-mail: katowice@uokik.gov.pl

Katowice, dnia 16.10.2003r.

RKT-61-s-53/03/AW

Decyzja Nr RKT-44/2003

Na podstawie art. 78 ust. 4 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68), po rozpatrzeniu odwołania MEGA TRAVEL Sp. z o.o. w Katowicach od decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 25.08.2003r. nr RKT-35/2003,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
zmienia się w/w decyzję nr RKT-35/2003 w następującym zakresie:

1. punkt III w ten sposób, że nadaje się mu brzmienie -
„Na podstawie art. 23 d w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
stwierdza się że praktyka MEGA TRAVEL Sp. z o.o. ul. Kochanowskiego 12 w Katowicach, polegająca na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej **nie narusza** zbiorowych interesów konsumentów.”
2. punkt V w ten sposób, że nadaje się mu brzmienie -
„Na podstawie art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
określa się MEGA TRAVEL Sp. z o.o. ul. Kochanowskiego 12 w Katowicach środki

usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu polegające na zaniechaniu stosowania we wzorcach umów w/w przedsiębiorcy dotyczących świadczenia usług turystycznych, zwanych Ogólnymi Warunkami Uczestnictwa w imprezach Organizowanych przez MEGA TRAVEL sp. z o.o. postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 55, poz. 578) w umowach niewykonanych w dacie uprawomocnienia się decyzji, a także w nowych umowach zawieranych po tej dacie.”

3. punkt VI w ten sposób, że nadaje się mu brzmienie -
„Na podstawie art. 100 e ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2003r. Nr 86, poz. 804) oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz.U. z 2002r. Nr 18, poz. 172; ze zm. Dz.U. z 2003r. Nr 6, poz. 68) po przeprowadzeniu z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów,
– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:
mając na uwadze ważny interes konsumentów nadaje się decyzji w zakresie punktów I i V **rygor natychmiastowej wykonalności.**”

Uzasadnienie

W dniu 13.06.2003r. w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej organem antymonopolowym), postanowieniem wszczęto z urzędu postępowanie przeciwko MEGA TRAVEL Sp. z o.o. ul. Kochanowskiego 12 w Katowicach (zwanemu dalej Biurem MEGA TRAVEL) w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegających na:

- I. stosowaniu we wzorcach umów postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 55, poz. 578) w następującym zakresie:
1. Rozdział Ogólnych Warunków w Imprezach Organizowanych przez MEGA TRAVEL sp. z o.o. (zwanych dalej OWU) *Zawarcie umowy* punkt 8 zdanie 1o brzmieniu –
„*W przypadkach koniecznych biuro zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy i ceny.*” Stwierdzono możliwość naruszenia art. 17 ustawy o usługach turystycznych.
 2. Rozdział OWU *Zawarcie umowy* punkt 8 zdanie 2 w związku z punktem 9 zdanie 1 i 2 Punkt 8 zdanie 2o brzmieniu -
„*W przypadkach zmiany ceny powyżej 10% Klient może zrezygnować z imprezy pod warunkiem powiadomienia Biura osobiście lub listem poleconym, nie później niż 3 dni po otrzymaniu informacji o dopłacie.*”
Punkt 9 zdania 1 i 2 o brzmieniu -
„*Klientowi przysługuje zwrot pełnej wpłaty, jeżeli rezygnacja lub niemożność udziału w imprezie następuje z przyczyn leżących po stronie biura. Należą do nich:*
 - *zmiana istotnych warunków umowy – wzrost ceny powyżej 10%, zmiana terminu lub trasy; rezygnacja z tych przyczyn może nastąpić w ciągu trzech dni po otrzymaniu z biura pisemnego powiadomienia; brak odpowiedzi w tym terminie uważa się za akceptację zmienionych warunków umowy*”
Stwierdzono możliwość naruszenia art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych.
 3. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 7o brzmieniu -
„*Biuro nie odpowiada za:*

- zmiany w programie imprezy powstałe na skutek opóźnień przewozowych, spowodowanych niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi oraz innymi zakłóceniami pracy przewoźnika”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 11 b ustawy o usługach turystycznych.

4. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 10 o brzmieniu -

„*Biuro nie dokonuje zwrotu wartości niezrealizowanych świadczeń, jeżeli w czasie trwania imprezy nastąpiła zmiana programu z przyczyn niezależnych od biura.*”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 11 b ustawy o usługach turystycznych.

5. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 17 zdanie 1 o brzmieniu -

„*Informacje dotyczące ubezpieczenia Klienta zawarte są w programie imprezy.*”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 14 ust. 2 pkt 7 ustawy o usługach turystycznych.

6. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 18 o brzmieniu -

„*W sprawach nieuregulowanych powyższymi warunkami stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego.*”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 14 ust. 2 pkt 10 ustawy o usługach turystycznych.

7. Rozdział OWU *Informacje dodatkowe, odnośnik* 12 o brzmieniu -

„*biuro ma prawo dokonania zmian w imprezie lub jej odwołania jeżeli uzna, że z powodu zaistniałych okoliczności nie jest w stanie wywiązać się z zawartej umowy. W takim przypadku biuro niezwłocznie poinformuje o nich Klientów – w terminie powyżej 14 dni przed rozpoczęciem imprezy listem poleconym, a w terminie późniejszym telefonem lub telegramem. Nie dotyczy to jednak dokonania zmian obiektywnie uznanych za mało istotne, jak na przykład zmiana hoteli bez obniżenia standardu w obrębie tej samej miejscowości, zmiana kolejności świadczeń itd. Po otrzymaniu informacji o istotnych zmianach uczestnik ma prawo w ciągu 7 dni zrezygnować z imprezy. Brak odpowiedzi uważa się za akceptację zmienionych warunków.*”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych.

8. Rozdział OWU V *Rezygnacja z udziału w imprezie* - pkt 3 stanowi:

„*Jeżeli klient odstąpi od umowy wskazując jednocześnie osobę spełniającą warunki uczestnictwa w imprezie w miejsce Klienta, Organizator ma prawo do pobierania opłaty manipulacyjnej w wysokości 50 PLN od osoby.*”

Stwierdzono możliwość naruszenia art. 14 ust. 2 pkt 7 b ustawy o usługach turystycznych.

- II. podawaniu cen, w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych, w walucie obcej, co może naruszać art. 12 ust. 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 §1 k.c. (zasada walutowości).

- III. nie informowaniu klientów, z którymi umowy zawierane są na odległość przy wykorzystaniu technik komunikowania się na odległość, o prawie odstąpienia od umowy bez podania przyczyn w terminie dziesięciu dni, co może naruszać art. 9 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz.U. z 2000r. Nr 22, poz. 271; ze zm. Dz.U. z 2002r. Nr 144, poz. 1204).

Prowadzone przeciwko Biuru MEGA TRAVEL postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zakończone zostało wydaniem w dniu 25.08.2003r. decyzji nr RKT-35/2003, w której w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

- I. na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

uznano za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Biura MEGA TRAVEL, polegające na stosowaniu we wzorcach umów w/w przedsiębiorcy dotyczących świadczenia usług turystycznych, zwanych Ogólnymi Warunkami Uczestnictwa w Imprezach Organizowanych przez MEGA TRAVEL sp. z o.o., postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 55, poz. 578), w ten sposób że:

1. Rozdział OWU *Zawarcie umowy* punkt 8 zdanie 1 o brzmieniu -
„*W przypadkach koniecznych biuro zastrzega sobie prawo zmiany warunków umowy i ceny.*” narusza art. 17 ustawy o usługach turystycznych.
2. Rozdział OWU *Zawarcie umowy* punkt 8 zdanie 2 w związku z punktem 9 zdanie 1 i 2
Punkt 8 zdanie 2 o brzmieniu -
„*W przypadkach zmiany ceny powyżej 10% Klient może zrezygnować z imprezy pod warunkiem powiadomienia Biura osobiście lub listem poleconym, nie później niż 3 dni po otrzymaniu informacji o dopłacie.*”
Punkt 9 zdania 1 i 2 o brzmieniu -
„*Klientowi przysługuje zwrot pełnej wpłaty, jeżeli rezygnacja lub niemożność udziału w imprezie następuje z przyczyn leżących po stronie biura. Należą do nich:*
 - *zmiana istotnych warunków umowy – wzrost ceny powyżej 10%, zmiana terminu lub trasy; rezygnacja z tych przyczyn może nastąpić w ciągu trzech dni po otrzymaniu z biura pisemnego powiadomienia; brak odpowiedzi w tym terminie uważa się za akceptację zmienionych warunków umowy;*” narusza art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych.
3. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 7 o brzmieniu -
„*Biuro nie odpowiada za:*
 - *zmiany w programie imprezy powstałe na skutek opóźnień przewozowych, spowodowanych niesprzyjającymi warunkami atmosferycznymi oraz innymi zakłóceniami pracy przewoźnika*” narusza art. art. 11 b ustawy o usługach turystycznych.
4. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 10 o brzmieniu -
„*Biuro nie dokonuje zwrotu wartości niezrealizowanych świadczeń, jeżeli w czasie trwania imprezy nastąpiła zmiana programu z przyczyn niezależnych od biura.*” narusza art. 11 b ustawy o usługach turystycznych.
5. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 17 zdanie 1 o brzmieniu -
„*Informacje dotyczące ubezpieczenia Klienta zawarte są w programie imprezy.*” narusza art. 14 ust. 2 pkt 7 ustawy o usługach turystycznych.
6. Rozdział OWU *Realizacja umowy, reklamacje* punkt 18 o brzmieniu -
„*W sprawach nieuregulowanych powyższymi warunkami stosuje się przepisy Kodeksu Cywilnego.*” narusza art. 14 ust. 2 pkt 10 ustawy o usługach turystycznych.
7. Rozdział OWU *Informacje dodatkowe*, odnośnik 12 o brzmieniu -
„*biuro ma prawo dokonania zmian w imprezie lub jej odwołania jeżeli uzna, że z powodu zaistniałych okoliczności nie jest w stanie wywiązać się z zawartej umowy. W takim przypadku biuro niezwłocznie poinformuje o nich Klientów – w terminie powyżej 14 dni przed rozpoczęciem imprezy listem poleconym, a w terminie późniejszym telefonem lub telegramem. Nie dotyczy to jednak dokonania zmian obiektywnie uznanych za mało istotne, jak na przykład zmiana hoteli bez obniżenia standardu w obrębie tej samej miejscowości, zmiana kolejności świadczeń itd. Po otrzymaniu informacji o istotnych zmianach uczestnik ma prawo w ciągu 7 dni*

zrezygnować z imprezy. Brak odpowiedzi uważa się za akceptację zmienionych warunków.” narusza art. 14 ust. 5 ustawy o usługach turystycznych.

i **nakazano** zaniechanie jej stosowania.

- II. na podstawie art. 105 § 1 k.p.a. w związku z art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 w/w ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **umorzono** postępowanie w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów wszczęte z urzędu przeciwko Biuru MEGA TRAVEL pod zarzutem podejmowania bezprawnych działań noszących znamiona praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, co może stanowić naruszenie art. 23 a przywołanej na wstępie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów poprzez stosowanie we wzorcach umów postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych (tekst jednolity Dz.U. z 2001r. Nr 55, poz. 578) w następującym zakresie:

Rozdział OWU V *Rezygnacja z udziału w imprezie* - pkt 3 o brzmieniu -

„Jeżeli klient odstąpi od umowy wskazując jednocześnie osobę spełniającą warunki uczestnictwa w imprezie w miejsce Klienta, Organizator ma prawo do pobierania opłaty manipulacyjnej w wysokości 50 PLN od osoby.” - mógł naruszać art. 14 ust. 2 pkt 7 b ustawy o usługach turystycznych.

jako bezprzedmiotowe.

- III. na podstawie art. 23 c ust. 1 w związku z art. 23 a ust. 1 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **uznano** za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Biura MEGA TRAVEL, polegające na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej, co narusza art. 12 ust. 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 §1 k.c. (zasada walutowości) i **nakazano** zaniechanie jej stosowania.

- IV. na podstawie art. 23 d w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **stwierdzono** że praktyka Biura MEGA TRAVEL, polegająca na nie informowaniu klientów, z którymi umowy zawierane są na odległość przy wykorzystaniu technik komunikowania się na odległość, o prawie odstąpienia od umowy o świadczenie usług turystycznych bez podania przyczyn w terminie dziesięciu dni **nie narusza** zbiorowych interesów konsumentów.

- V. na podstawie art. 23 c ust. 2 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **określono** Biuru MEGA TRAVEL środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu polegające na zaniechaniu stosowania we wzorcach umów w/w przedsiębiorcy dotyczących świadczenia usług turystycznych, zwanych Ogólnymi Warunkami Uczestnictwa w imprezach Organizowanych przez MEGA TRAVEL sp. z o.o. postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29

sierpnia 1997r. o usługach turystycznych w umowach niewykonanych w dacie uprawomocnienia się decyzji, a także w nowych umowach zawieranych po tej dacie oraz na podawaniu w ramach informacji o ofercie przedstawianych na stronach internetowych w/w przedsiębiorcy cen imprez turystycznych w złotych polskich.

VI. na podstawie art. 100 e ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów mając na uwadze ważny interes konsumentów nadano decyzji w zakresie punktów I, III i V **rygor natychmiastowej wykonalności**.

VII. na podstawie art. 72 w związku z art. 75 i art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 28 ust. 6 tej ustawy i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów postanawiono zobowiązać Biuro MEGA TRAVEL do poniesienia kosztów niniejszego postępowania w wysokości 43 zł (słownie złotych: czterdzieści trzy).

Od decyzji nr RKT-35/2003 z dnia 25.08.2003r. w części obejmującej punkty III, V i VI (odnośnie punktów V i VI w zakresie dotyczącym punktu III) odwołanie wniosło Biuro MEGA TRAVEL zarzucając błędną wykładnię przepisów art. 12 ust. 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 §1 k.c.

Biuro MEGA TRAVEL w uzasadnieniu swojego odwołania podniosło m.in., że na jego stronach internetowych zamieszczone są informacje o cenach imprez turystycznych, a nie ceny tych imprez. Rzeczywista cena imprezy zagranicznej, chociaż płacona w Polsce przez klienta Biura MEGA TRAVEL, jest odpowiednikiem ceny imprezy zagranicznej określonej w walucie wymiennej w umowie z kontrahentem zagranicznym Biura. Biuro MEGA TRAVEL podniosło, iż zarzut naruszenia przez nie art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o usługach turystycznych jest bezpodstawny, a organ antymonopolowy nie wziął pod uwagę, że w/w przepis nakłada obowiązek podania albo ceny albo sposobu ustalania ceny. Ustawa o usługach turystycznych wybór w tym zakresie pozostawiła przedsiębiorcy. Zamieszczona na internetowych stronach Biura MEGA TRAVEL informacja o cenie zagranicznych imprez turystycznych zawiera sposób ustalenia ceny poprzez podanie w walutach wymienialnych kosztów takich imprez. Biuro MEGA TRAVEL podniosło również, że zarzut naruszenia art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 § 1 k.c. jest bezpodstawny. Zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy w okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie nie może być podwyższona. Przepis ten dotyczy więc sytuacji po zawarciu przez strony umowy o usługi turystyczne. Tak więc zarzut naruszenia tego przepisu jest bezprzedmiotowy ponieważ informacja o cenach zawarta na stronach internetowych poprzedza zawarcie wspomnianej umowy. Kwestionowana przez organ antymonopolowy praktyka informowania przez Biuro MEGA TRAVEL na jego stronach internetowych o wyrażonych w walutach obcych cenach imprez zagranicznych nie jest sprzeczna z przepisem art. 358 §1 k.c. W ocenie Biura przepis ten stanowi bowiem, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, zobowiązania pieniężne na obszarze Polski mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim. Biuro MEGA TRAVEL w odwołaniu podniosło, że organ antymonopolowy w uzasadnieniu swojej decyzji nie uwzględnił, iż zasada walutowości funkcjonuje w obrębie zobowiązań, co doprowadziło do błędnego poglądu, jakoby informowanie o kosztach w walutach obcych było zakazane jako sprzeczne z zasadą walutowości. Informacja podana na stronie internetowej nie stanowi zobowiązania. W ocenie Biura MEGA TRAVEL nie została tym samym spełniona pierwsza przesłanka wymieniona w art. 23a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów -

beprawność działania. Zdaniem Biura MEGA TRAVEL brak jest również drugiej przesłanki - naruszenia zbiorowych interesów konsumentów. Przedstawianie na stronach internetowych informacji o zagranicznych imprezach turystycznych z podaniem ich kosztu w walutach wymiernych w żaden sposób nie godzi w interes konsumentów, którzy za pośrednictwem internetu zaznajamiają się z propozycjami Biura MEGA TRAVEL, a wręcz przeciwnie Biuro dostarcza im na swoich stronach internetowych pełnej informacji o kosztach imprezy, której realizacja odbywa się za granicą.

Po ponownym przeanalizowaniu materiału dowodowego zgromadzonego w sprawie i zarzutów odwołania Biura MEGA TRAVEL organ antymonopolowy ustalił i zważył co następuje.

W punkcie III sentencji decyzji nr RKT-35/2003 organ antymonopolowy uznał za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów działanie Biura MEGA TRAVEL polegające na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej, stwierdzając naruszenie art. 12 ust. 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 §1 k.c. (zasada walutowości).

Organ antymonopolowy dokonując samokontroli decyzji nr RKT-35/2003, mając na uwadze zarzuty odwołania, ponownie dokonał wykładni przepisów art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 2 oraz art. 358 §1 k.c.

Art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o usługach turystycznych stanowi, że organizator turystyki lub pośrednik turystyczny, który proponuje klientom imprezy turystyczne lub usługi turystyczne, udostępniając im odpowiednie informacje pisemne, a w szczególności broszury, foldery, katalogi, jest zobowiązany wskazać w tych materiałach w sposób dokładny i zrozumiały cenę imprezy turystycznej lub usługi turystycznej albo sposób jej ustalenia. Cytowany przepis nakłada na organizatora turystyki obowiązek informowania klienta w sposób dokładny i zrozumiały o cenie imprezy. Obowiązek ten zostaje zrealizowany poprzez wskazanie ceny albo poprzez wskazanie sposobu jej ustalenia. Przy zastosowaniu wykładni literalnej oba w/w rozwiązania są właściwe. Biuro MEGA TRAVEL na stronach internetowych zamieszcza informacje o cenie zagranicznych imprez turystycznych podając jej wysokość w walucie obcej i zarazem informuje po jakim kursie należy dokonać przeliczenia należności na złotówki. Można zatem stwierdzić, iż podając cenę imprezy w walucie obcej Biuro MEGA TRAVEL wskazuje sposób ustalenia ceny, a tym samym wypełnia dyspozycję art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o usługach turystycznych.

Należy zatem zgodzić się z zarzutem odwołania, iż Biuro MEGA TRAVEL podając ceny imprez turystycznych w walucie obcej w ramach informacji o ofercie przedstawianych na stronie internetowej nie narusza art. 12 ust. 1 pkt 1 ustawy o usługach turystycznych.

Art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych stanowi, iż w okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena imprezy ustalona w umowie nie może być podwyższona. Jak słusznie podniosło Biuro MEGA TRAVEL, przepis ten dotyczy sytuacji, gdy klient zawarł już umowę z organizatorem turystyki. Klient po zapoznaniu się z ofertą Biura dostępną na jego stronach internetowych może uznać ją za nieatrakcyjną i wówczas nie zdecyduje się na zawarcie umowy albo też uznać ją za korzystną i wówczas zawrze umowę o świadczenie usług turystycznych. W każdym jednak z takich przypadków analiza informacji o cenach zawarta na stronach internetowych Biura MEGA TRAVEL poprzedza zawarcie umowy. Mając na uwadze powyższe art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych nie znajduje zastosowania do podawania cen imprez w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej. Tym samym brak podstaw do stwierdzenia, iż Biuro MEGA TRAVEL przedstawiając na stronach internetowych informacje o cenach organizowanych przez siebie imprez w walucie obcej narusza art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych.

Zgodnie z art. 358 §1 k.c., z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, zobowiązania pieniężne na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej mogą być wyrażone tylko w pieniądzu polskim (zasada walutowości). Kodeks cywilny stanowi więc wprost, iż cena towaru lub usługi winna być podana w złotych polskich. Zasada walutowości wyrażona w Kodeksie cywilnym dotyczy zobowiązań pieniężnych bez różnicowania ich źródeł, w szczególności wchodzi tu w grę czynności prawne.

Przedmiotowy przepis dotyczy zobowiązań pieniężnych. Zgodnie z art. 353 §1 k.c. zobowiązanie polega na tym, że wierzyciel może żądać od dłużnika świadczenia, a dłużnik powinien świadczenie spełnić. Zasada walutowości funkcjonuje więc w ramach stosunku prawnego, gdy jedna osoba (wierzyciel) jest uprawniona do żądania spełnienia świadczenia, natomiast druga osoba (dłużnik) jest obowiązana to świadczenie spełnić.

Na stronie internetowej Biura MEGA TRAVEL zamieszczony jest formularz „Umowy – zgłoszenia”, który nie zawiera ceny i zgodnie z dołączonym doń pouczeniem wypełnienie i przesłanie formularza do Biura do niczego nie zobowiązuje klienta. Wypełnienie i przesłanie formularza przez konsumenta do Biura MEGA TRAVEL nie prowadzi do zawarcia umowy o usługi turystyczne. Nie powstaje zatem w tym momencie zobowiązanie, o którym mowa w art. 358 §1 k.c. W tym miejscu należy również wskazać, iż w umowach zawieranych przez Biuro MEGA TRAVEL z konsumentami ceny imprez podawane są w złotych polskich. W przypadku gdy informacja o cenie danej imprezy podawana była w walucie wymiennej, umowa zawiera zapis o kursie tej waluty według którego ustalana jest należność w złotych polskich. Sam fakt udostępnienia przez MEGA TRAVEL konsumentowi na stronach internetowych informacji o organizowanych imprezach turystycznych i o ich cenie nie prowadzi jeszcze do powstania zobowiązania. Jak już wskazano zasada walutowości funkcjonuje w obrębie zobowiązań. Podawanie cen imprez turystycznych na stronach internetowych w walucie obcej nie może być więc oceniane jako zobowiązanie, w konsekwencji brak podstaw by oceniać to zachowanie Biura MEGA TRAVEL w świetle art. 358 §1 k.c.

Ponowna wykładnia art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 § 1 k.c. prowadzi do wniosku, że praktyka podawania przez Biuro MEGA TRAVEL cen imprez turystycznych na stronach internetowych w walucie obcej nie można uznać za bezprawne działanie przedsiębiorcy równoznaczne z naruszeniem w/w przepisów. Nie została zatem spełniona pierwsza z przesłanek wymienionych w art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zarzuty podniesione w odwołaniu przez Biuro MEGA TRAVEL wskazujące na brak naruszenia art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 § 1 k.c. należy uznać za uzasadnione.

Zgodnie z art. 78 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jeżeli Prezes Urzędu uzna odwołanie za słuszne, może – nie przysyłając akt sądowi – uchylić albo zmienić swoją decyzję w całości lub w części, o czym bezzwłocznie powiadamia stronę, przysyłając jej nową decyzję, od której stronie przysługuje odwołanie. Intencją powołanego wyżej przepisu jest możliwość dokonania przez organ antymonopolowy samokontroli swej poprzednio wydanej decyzji, bez angażowania sądu. O takiej intencji ustawodawcy świadczy w szczególności wyraźny zapis powołanego wyżej przepisu, w świetle którego organ antymonopolowy nie przekazuje akt sądowi, jeżeli uznając odwołane za słuszne, uchyla albo zmienia swoją decyzję w całości lub w części. Stanowisko takie podziela Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (postanowienie z dnia 17.01.2000r. sygn. akt XVII Ama 99/99 wydane na gruncie art. 479²⁹ §2 k.p.c. [w brzmieniu sprzed nowelizacji dokonanej w art. 107 ustawy z dnia 15 grudnia 2000r. o ochronie konkurencji i konsumentów; Dz.U. z 2000r. Nr 122, poz. 1319], które pozostaje aktualne w odniesieniu do art. 78 ust. 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Jak wskazano powyżej przedstawianie na stronach internetowych informacji o cenach zagranicznych imprezach turystycznych w walutach obcych nie narusza art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 § 1 k.c., których to nieprzestrzeganie zarzucono Biuru MEGA TRAVEL w punkcie III decyzji nr RKT 35/2003. Dla stwierdzenia praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów niezbędne jest stwierdzenie dwóch przesłanek do których należą: bezprawność zachowania przedsiębiorcy i naruszenie zbiorowego interesu konsumentów. Brak spełnienia chociażby jednej z tych przesłanek uniemożliwia wydanie decyzji stwierdzającej stosowanie praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, o której mowa w art. 23a ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Przedmiotowe działanie Biura MEGA TRAVEL nie jest bezprawne. Tym samym brak podstaw do stwierdzenia stosowania przez w/w przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, polegającej na godzącym w te interesy bezprawnym działaniu przedsiębiorcy.

Art. 23 d ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że jeżeli nie zachodzą okoliczności określone w art. 23a, Prezes Urzędu wydaje decyzję, w której stwierdza, że dana praktyka nie narusza zbiorowych interesów konsumentów. Stąd organ antymonopolowy uznając odwołanie Biura MEGA TRAVEL za uzasadnione postanowił w oparciu o art. 78 ust. 4 w/w ustawy zmienić punkt III decyzji nr RKT-35/2003 w ten sposób, że na podstawie art. 23 d w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 w/w ustawy stwierdza się, że praktyka Biura MEGA TRAVEL, polegająca na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej nie narusza zbiorowych interesów konsumentów.

W punkcie V decyzji nr RKT-35/2003 organ antymonopolowy na podstawie art. 23 c ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów określił Biuru MEGA TRAVEL środki usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów w celu wykonania nakazu zaniechania stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów polegające na zaniechaniu stosowania we wzorcach umów w/w przedsiębiorcy dotyczących świadczenia usług turystycznych, zwanych Ogólnymi Warunkami Uczestnictwa w imprezach Organizowanych przez MEGA TRAVEL sp. z o.o. postanowień naruszających przepisy ustawy z dnia 29 sierpnia 1997r. o usługach turystycznych w umowach niewykonanych w dacie uprawomocnienia się decyzji, a także w nowych umowach zawieranych po tej dacie oraz na podawaniu w ramach informacji o ofercie przedstawianych na stronach internetowych w/w przedsiębiorcy cen imprez turystycznych w złotych polskich. Zmiana punktu III decyzji nr RKT 35/2003 poprzez stwierdzenie, że praktyka Biura MEGA TRAVEL, polegająca na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej nie narusza zbiorowych interesów konsumentów, pociąga za sobą konieczność zmiany punktu V decyzji, w części dotyczącej punktu III, poprzez wykreślenie z niego zapisu określającego środek usunięcia trwających skutków naruszenia zbiorowych interesów konsumentów polegający na podawaniu w ramach informacji o ofercie przedstawianych na stronach internetowych w/w przedsiębiorcy cen imprez turystycznych w złotych polskich.

W punkcie VI decyzji nr RKT-35/2003 organ antymonopolowy na podstawie art. 100 e ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów mając na uwadze ważny interes konsumentów nadał decyzji w zakresie punktów I, III i V rygor natychmiastowej wykonalności.

Ponieważ punkt III decyzji nr RKT-35/2003 został zmieniony w ten sposób, że stwierdzono, iż praktyka Biura MEGA TRAVEL, polegająca na podawaniu ceny w ramach oferty przedstawianej na stronach internetowych w walucie obcej nie narusza zbiorowych interesów konsumentów, zmienić należy również punkt VI decyzji poprzez wykreślenie z niego zapisu o nadaniu rygoru natychmiastowej wykonalności decyzji w zakresie punktu III. Decyzja nr RKT-35/2003 zachowuje zatem rygor natychmiastowej wykonalności w odniesieniu do jej punktu I i punktu V w brzmieniu nadanym w punkcie 3 niniejszej decyzji.

Mając na uwadze powyższe i uwzględniając zarzuty odwołania wskazujące na brak naruszenia art. 12 ust. 1 pkt 1 i art. 17 ust. 2 ustawy o usługach turystycznych oraz art. 358 § 1 k.c. należało orzec jak w sentencji decyzji.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od dnia jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

Dyrektor Delegatury
Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów w Katowicach
Alicja Kral